Uchwała Rady Naukowej ISP PAN

Rada Naukowa Instytutu Studiów Politycznych PAN protestuje przeciw próbie ograniczania dyskusji publicznej i zastraszenia ludzi nauki, którą podjął dyrektor Muzeum II Wojny Światowej dr Karol Nawrocki wobec prof. Grzegorza Motyki, pracownika ISP PAN.

Prof. Motyka otrzymał od dyrektora Nawrockiego pismo przedsądowe domagające się, by opublikował przeprosiny za swą krytyczną wypowiedź na temat działalności muzeum, którą w kwietniu b.r. zacytował portal OKO Press. Wypowiedź ta dotyczyła reakcji na wystąpienia prezydenta Władimira Putina, oskarżającego Polskę o współodpowiedzialność za wybuch II wojny światowej, i brzmiała następująco: „Nikt nie słyszał o tym, żeby Muzeum cokolwiek zrobiło, a nawet jeśli wydało oświadczenie lub zabrało głos, nikt nie zwrócił na to uwagi, bo uznaje się dziś tę placówkę za nieistotną. Gdyby pozostała w pierwotnym kształcie personalnym, byłoby oczywiste, że stanowiłaby tarczę dla wszystkich, którzy chcieliby atakować Polskę uderzając na froncie pamięci historycznej". Dyrektor Nawrocki twierdzi, że słowa te „godzą w dobre imię i naruszają dobra osobiste" muzeum i jego samego, i żąda opublikowania na koszt prof. Motyki przeprosin na łamach OKO Press, „Gazety Wyborczej" i tygodnika „Sieci", a ponadto wpłaty 10 tys. złotych na cel dobroczynny.

Naszym zdaniem żądania te godzą w prawo do swobodnego wyrażania opinii. Wyrażamy solidarność z prof. Motyką, który jak każdy obywatel ma prawo do wypowiadania swych opinii, w tym krytycznych, o działalności instytucji finansowanych z publicznych środków. Uczeni zajmujący się odnośnymi tematami, a prof. Motyka jest cenionym historykiem XX wieku, mają po temu prawo szczególne. Jeśli dyr. Nawrocki nie zgadza się z opinią na temat muzeum, którym kieruje powinien podjąć rzeczową dyskusję. Grożenie sądem i żądania finansowe trudno uznać za coś innego niż próbę zastraszenia prof. Motyki i innych badaczy, którzy mogliby mieć krytyczną opinię o działalności muzeum.